VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Budjettiosasto/Jyri Inha

29.1.2019

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Lausuntopyyntönne 22.1.2019, HE 309/2018 vp

Valtiovarainministeriö totesi esitysluonnoksen johdosta antamassaan lausunnossa (VM/1990/00.00.05/2018, 21.11.2018), että esityksessä ehdotetaan tehtäväksi vuoden 2016 alusta voimaan tulleeseen kalastuslakiin (379/2015) sen soveltamisessa saatujen kokemusten perusteella tarpeellisiksi arvioidut muutokset. Kalastusta koskevien säännösten rikkomiseen liittyvää seuraamusjärjestelmää kehitettäisiin sisällyttämällä lakiin uudenlainen menettämisseuraamus. Laissa säädettyjen uhanalaisten ja taantuneiden kalalajien osalta tulisi tiettyjen kalastusrikkomusten ja -rikosten yhteydessä tuomita menetettäväksi se arvo, joka kalalla on lajinsa edustajana. Uudistuksella pyritään tehostamaan uhanalaisten ja taantuneiden kalalajien suojelua ja elpymistä.

Valtiovarainministeriö totesi lausunnossaan edelleen, että esityksessä ehdotetaan Ylä-Lapin kalastusoikeuksia kehitettävän parantamalla paikallisten kalastusmahdollisuuksia valtion vesialueilla kalakantojen sallimissa rajoissa. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi kala- ja rapuistutusten ilmoittamisvelvollisuutta koskevia säännöksiä kalatautien leviämisen ehkäisemiseksi ja istutusten jäljittämisen tehostamiseksi kalatautien ilmenemisen yhteydessä. Samalla ministeriö totesi, että esitykseen sisältyy myös eräitä teknisluonteisia ja säännösten sisältöä täsmentäviä muutosehdotuksia.

Valtiovarainministeriö totesi lausunnossaan myös, että esityksellä (10 §) helpotettaisiin Utsjoen, Inarin ja Enontekiön kunnissa asuvien henkilöiden mahdollisuutta saada kalastuslupia valtion vesialueille lohen sekä taimenen nousualueiden osalta antamalla heille mahdollisuus viehekalastamiseen omakustannushintaisella kausiluvalla. Valtiovarainministeriö totesi, että esitys parantaisi tältä osin Ylä-Lapin asukkaiden, myös saamelaiskulttuuriin kuuluvan kalastuksen harjoittamisedellytyksiä. Esityksen mukaan Metsähallituksella olisi myös mahdollisuus myydä vuorokausilupia kaikille halukkaille niille alueille, joissa kiintiöt sen sallivat.

Valtiovarainministeriö viittasi lausunnossaan siihen, että esityksessä arvioidaan, että mainitut muutokset vaikeuttaisivat jonkin verran Metsähallituksen kalastuslupien kokonaismäärän määrittelevän kiintiöpäätöksen tekoa, koska kausilupa kunkin kunnan asukkaille olisi kuntakohtainen ja koska kalastusvuorokausia etenkin ensimmäisen vuoden osalta on vaikea arvioida. Lisäksi kaikille halukkaille myytävien vuorokausilupien määrä vähenisi. Esityksessä arvioidaan näiden seikkojen vähentävän jonkin verran Metsähallituksen Ylä-Lapin kalastustuloja, mutta esitykseen ei sisältynyt tarkempia arvioita sen taloudellisista vaikutuksista. Valtiovarainministeriö piti keskeisenä, että esitystä täsmennetään sen taloudellisten vaikutusten arvioinnin osalta. Näin on tehty esityksen jatkovalmistelussa.

Valtiovarainministeriö totesi lausunnossaan myös, että esitys liittyy maakuntien perustamista koskevaan hallituksen esitykseen (HE 15/2017 vp) ja maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaan hallituksen esitykseen (HE 14/2018 vp), jotka ovat eduskunnan käsiteltävänä. Mainituissa esityksissä tarkoitetun maakuntauudistuksen toteutuessa nyt tarkasteltavassa esityksessä todettua elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille säädettyä toimivaltaa käyttäisi ja niille säädettyjä tehtäviä hoitaisi maakunta.